

1 Pasiūlymas dėl Įstatymo, kuriuo iš dalies keičiamas Alkoholio įstatymas (2010:1622)

Atsižvelgiant Alkoholio įstatymą (2010:1622) nustatoma:

kad 1 skyriaus 2 ir 11 straipsniai, 5 skyriaus 2 straipsnis, 8 skyriaus 7 straipsnis ir 9 skyriaus 2, 3, 11, 12 ir 17 straipsniai išdėstomi taip, kaip nurodyta toliau,

kad įterpiamas naujas skyrius, 5a skyrius ir trys naujos pastraipos, 1 skyrius, 13 ir 14 straipsniai ir 9 skyriaus 18a straipsnis, kurie išdėstomi taip, kaip nurodyta toliau.

Dabartinė redakcija

Siūloma redakcija

1 skyrius.

2 straipsnis¹

Šiame įstatyme pateikiamos nuostatos dėl:

- gamybos ir t. t. (2 skyrius),
- bendrųjų nuostatų dėl pardavimo (3 skyrius),
- didmeninės prekybos ir t. t. (4 skyrius),
- mažmeninės prekybos (5 skyrius),
 - *prekiavimo ūkyje (5a skyrius),*
- prekybos pramoniniais spiritiniais gėrimais ir alkoholiniais preparatais (6 straipsnis),
- prekybos alkoholiniais gėrimais ir į alkoholinius gėrimus panašiais preparatais (7 straipsnis),
- alkoholinių gėrimų ir į alkoholinius gėrimus panašių preparatų pateikimo (8 straipsnis),
- priežiūros ir kt. (9 skyrius),
- apeliacinių skundų (10 skyrius);
- baudžiamosios teisės nuostatų (11 skyrius),
- konfiskavimo (12 skyrius) ir
- registrų (13 skyrius).

11 straipsnis²

Gamintojas – bet kuris asmuo, kuris profesionaliai gamina šiame įstatyme nurodytas prekes.

Pardavimas vartotojams vadinamas *mažmenine prekyba* arba alkoholinių gėrimų ir į alkoholinius gėrimus panašių preparatų atveju – *aptarnavimu*, jei parduodama vartoti vietoje. Kiti pardavimai vadinami *didmenine prekyba*.

Mažmeninė prekyba savarankiškai pagamintais alkoholiniais gėrimais gamintojo pardavimo vietoje vadinama prekiavimu ūkyje.

¹ Naujausia redakcija 2019:345.

² Naujausia redakcija 2019:345.

13 straipsnis.

Nepriklausomas gamintojas – alkoholinių gėrimų gamintojas, kuris

– yra teisiškai ir ekonomiškai nepriklausomas nuo kitų alkoholinių gėrimų gamintojų,

– naudoja patalpas, fiziškai atskirtas nuo patalpų, kurias naudoja gamintojai, kurių metinė gamyba viršija 5a skyriaus 2 straipsnio pirmos pastraipos 2 punkte nurodytą kiekį, ir

– negamina pagal licenciją.

14 straipsnis.

Metinė gamyba – alkoholinių gėrimų, pagamintų kalendoriniais metais, einančiais prieš metus, kuriais prekiaujama ūkyje, kiekis.

Jei per kalendorinius metus, einančius prieš tuos metus, kuriais prekiaujama ūkyje, gamintojas negamino jokių alkoholinių gėrimų, vietoj to daroma nuoroda į alkoholinių gėrimų kiekį, kurį, gamintojo vertinimu, jis pagamins tais metais, kuriais vyksta pardavimas.

5 skyrius

2 straipsnis³

Tik mažmeninės prekybos įmonė gali užsiimti mažmenine spiritinių gėrimų, vyno, stipriojo alaus ir kitų fermentuotų alkoholinių gėrimų bei į alkoholinius gėrimus panašių preparatų prekyba.

Tačiau prekiavimo ūkyje leidimo turėtojai gali užsiimti mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais pagal 5a skyriaus nuostatas.

5a skyrius. Prekiavimas ūkyje

Prekiavimo ūkyje leidimas

1 straipsnis. Prekiavimui ūkyje reikalingas leidimas (prekiavimo ūkyje leidimas).

Leidimo išdavimo sąlygos

2 straipsnis. Prekiavimo ūkyje leidimas gali būti išduodamas nepriklausomam gamintojui, kuris savarankiškai gamina alkoholinius gėrimus profesionaliai, jei:

1) būdinga gamybos dalis vykdoma gamybos vietoje ir

2) vykdoma gamintojo metinė gamyba, kai:

a) spiritinių gėrimų kiekis neviršija 75 000 litrų,

b) fermentuotų alkoholinių gėrimų, kurių alkoholio koncentracija yra ne didesnė kaip 10 tūrio proc., kiekis neviršija 400 000 litrų ir

c) fermentuotų alkoholinių gėrimų, kurių alkoholio koncentracija yra didesnė kaip 10 tūrio proc., kiekis neviršija 200 000 litrų.

Vyno gamintojai taip pat gamina vyną tik iš savo plantacijose išaugintų vynuogių.

Pagrindinės prekiavimo ūkyje sąlygos

3 straipsnis. Leidimo turėtojas gali prekiauti ūkyje tik iš vienos pardavimo vietos.

Šiame skyriuje sąvoka „pardavimo vieta“ reiškia vietą, kurioje dauguma alkoholinių gėrimų buvo pagaminti. Vyno gamintojų atveju pardavimo vieta taip pat gali būti nuoroda į vietą, kurioje buvo išauginta didžioji dalis vynuogių.

4 straipsnis. Ūkyje produktai gali būti parduodami tik tiems vartotojams, kurie dalyvauja apsilankyme, kurį organizuoja leidimo turėtojas ir kuris susijęs su atitinkamu alkoholiniu gėrimu. Apsilankymo tvarka taikoma labai netoli pardavimo vietos.

Lankytojų apsilankymo tvarka turi būti susijusi su informuotumo didinimo elementu ir tam tikra trukme ir vartotojams siūlomas už užmokestį.

5 straipsnis. Vieno apsilankymo metu kiekvienam atskiram vartotojui ūkyje parduodama ne daugiau kaip 0,7 litro spiritinių gėrimų, trys litrai vyno, trys litrai stipraus alaus ir trys litrai kitų fermentuotų alkoholinių gėrimų.

Paraiška dėl leidimo

6 straipsnis. Paraiškos išduoti leidimą prekiauti ūkyje pateikiamos raštu savivaldybei, kurioje yra pardavimo vieta.

Savikontrolė ir informacijos teikimas

7 straipsnis. Asmuo, patraukęs baudžiamojon atsakomybėn už pardavimą ūkyje, turi atlikti specialius pardavimo ir tvarkymo patikrinimus (savikontrolę) kitais aspektais ir yra atsakingas už tinkamos savikontrolės programos buvimą.

Savikontrolės programa ir kita informacija, reikalinga savivaldybės institucijai išnagrinėti, pridedama prie prašymo išduoti leidimą pagal 6 straipsnį.

Sprendimai dėl leidimų

8 straipsnis. Prekiavimo ūkyje leidimai gali būti išduodami tik tiems asmenims, kurie įrodo, kad yra tinkami veiklai vykdyti, atsižvelgiant į jų asmenines, ekonomines ir kitas aplinkybes, ir kad veikla bus vykdoma pagal šiame įstatyme nustatytus reikalavimus.

Pareiškėjas, atlikdamas tyrimą, taip pat įrodo, kad yra susipažinęs su šiuo įstatymu ir su juo susijusiais teisės aktais, kurie yra būtini, kad būtų galima vykdyti įstatymais nustatytą prekiavimo ūkyje veiklą.

9 straipsnis. Prašymas išduoti leidimą prekiauti ūkyje negali būti patenkintas negavus Policijos institucijos nuomonės.

Policijos tarnyba savo nuomonėje išdėsto visas aplinkybes, kuriomis grindžiamas jos vertinimas, ir visų pirma pateikia pastabas dėl prašytojo bendro tinkamumo vykdyti veiklą.

10 straipsnis. Jei prekiaujant ūkyje pardavimo vietos vietovėje, dėl apsilankymo tvarkos struktūros ar kitų aplinkybių gali kilti viešosios tvarkos ir blaivumo problemų arba ypatingas pavojus žmonių sveikatai, prekiavimo ūkyje leidimas gali būti neišduodamas, net jei laikomasi kitų šiame įstatyme nustatytų reikalavimų.

11 straipsnis. Prekiavimo ūkyje leidimas yra susijęs su nustatyta alkoholinių gėrimų pardavimo vieta. Šią vietą turi turėti leidimo turėtojas.

Keli leidimo turėtojai negali naudoti bendros erdvės prekiaujant ūkyje.

Leidimų galiojimo laiko apribojimas

12 straipsnis. Prekiavimo ūkyje leidimas galioja nustatytą laikotarpį ir gali galioti ne ilgiau kaip iki 2031 m. gegužės 31 d.

Darbuotojai

13 straipsnis. Leidimo turėtojas arba jo paskirtas už pardavimą atsakingas asmuo prižiūri, kaip prekiaujama ūkyje, ir yra pardavimo vietoje visą pardavimo laikotarpį. Pardavimo vadovas turi būti sulaukęs 20 metų ir būti tinkamas atlikti užduotį, atsižvelgiant į jo asmenines savybes ir kitas aplinkybes.

Leidimo turėtojas privalo savivaldybei pranešti asmens (-ų), paskirto (-ų) atsakingu (-ais) už prekiavimą ūkyje, vardą (-us), pavardę (-es).

Leidimo turėtojas privalo užtikrinti, kad prekiavimo ūkyje dirbantys darbuotojai turėtų reikiamų žinių apie prekiavimą ūkyje.

Pardavimo laikas

14 straipsnis. Savivaldybė sprendžia, kokiais laikotarpiais gali būti prekiaujama ūkyje. Tačiau prekiauti ūkyje negalima anksčiau kaip 10 val. ir vėliau kaip 20 val.

Nustatant prekyavimo ūkyje laiką, pirmiausia atsižvelgiama į tai, ar pardavimas gali kelti viešosios tvarkos ir blaivumo problemų arba kelti ypatingą pavojų žmonių sveikatai.

Alkoholinių gėrimų kainodara ir apsilankymo tvarka

15 straipsnis. Alkoholinių gėrimų, kuriais prekiaujama ūkyje, kaina negali būti mažesnė už gamybos sąnaudas ir pagrįstą antkainį.

Apsilankymo tvarkai taikoma kaina, susijusi su prekyavimu ūkyje, negali būti mažesnė už apsilankymo kainą ir pagrįstą antkainį.

Informacija apie neigiamą poveikį

16 straipsnis. Kiek tai susiję su apsilankymo tvarka, leidimo turėtojas pateikia informaciją apie žalingą alkoholio poveikį.

Mokesčiai

17 straipsnis. Savivaldybė gali imti mokestį už prašymo išduoti prekyavimo ūkyje leidimą nagrinėjimą, remdamasi savivaldybės tarybos nustatytais priešastimis.

Savivaldybė taip pat gali imti mokestį už asmens, turinčio prekyavimo ūkyje leidimą, priežiūrą pagal 9 skyrių.

Leidimai

18 straipsnis. Vyriausybė gali priimti reglamentus dėl termino, per kurį savivaldybė turi priimti sprendimą dėl prekyavimo ūkyje leidimų.

19 straipsnis. Vyriausybė arba Vyriausybės paskirta institucija gali priimti taisykles dėl:

- 1) 2 straipsnyje nustatyto reikalavimo, kad gamyba turi būti vykdoma atskirai, išimčių,
- 2) 4 straipsnyje nurodytos apsilankymo tvarkos formato, trukmės ir turinio,
- 3) 7 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytų savikontrolės programų rengimo,
- 4) 8 straipsnio antroje pastraipoje nurodytų tyrimų ir tam tikrais atvejais taikomo įpareigojimo atlikti tyrimus išimčių,
- 5) 11 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytų erdvės reikalavimų,
- 6) kainodaros pagal 15 straipsnį ir
- 7) informacijos pagal 16 straipsnį.

8 skyrius

7 straipsnis⁴

Bet kuris asmuo, gaminantis alkoholinius gėrimus ar į alkoholinius gėrimus panašius produktus iš savo ūkyje pagamintų žaliavų ir turintis nuolatinį leidimą teikti paslaugas, turi teisę, pranešęs savivaldybei, pasiūlyti degustuoti pasigamintus gėrimus ar produktus gamybos vietoje.

⁴ Naujausia redakcija 2019:345.

Jei tokio leidimo nėra, gamintojas gamybos vietoje gali siūlyti degustuoti paties pagamintus alkoholinius gėrimus arba į alkoholinius gėrimus panašius produktus, gavęs specialų degustavimo leidimą.

Prekiavimo ūkyje leidimo turėtojas kartu su tokiu pardavimu gali siūlyti savarankiškai pagamintų alkoholinių gėrimų, su kuriais susijęs leidimas, degustaciją.

9 skyrius

2 straipsnis⁵

Savivaldybė ir policijos tarnyba stebi, kaip laikomasi alkoholinių gėrimų ir į alkoholinius gėrimus panašių produktų patiekimo taisyklių.

Savivaldybė ir policijos tarnyba taip pat prižiūri *mažmeninę prekybą* pagal liaudies tradiciją pagamintu alumi.

Savivaldybė turi parengti stebėsenos planą, kuris turi būti pateiktas apskrities administracinei tarybai.

3 straipsnis.

Siekiant stebėti, kaip laikomasi 7 skyriaus nuostatų dėl prekybos praktikos, Rinkodaros įstatyme (2008:486) nustatytos specialios taisyklės. Savivaldybė taip pat gali prižiūrėti, kaip laikomasi nuostatų, susijusių su paslaugų teikimo leidimo turėtojais, kai prekės parduodamos patalpose, kuriose teikiamos paslaugos. 7 skyriaus 8 straipsnis netaikomas savivaldybės vykdomai priežiūrai.

Siekiant stebėti, kaip laikomasi 7 skyriaus nuostatų dėl prekybos praktikos, Rinkodaros įstatyme (2008:486) nustatytos specialios taisyklės. Paslaugų teikimo *arba prekiavimo ūkyje leidimo* turėtojų taisyklių laikymosi priežiūrą prekybos paslaugų teikimo vietoje *arba pardavimo vietoje* atveju gali taip pat vykdyti savivaldybė. 7 skyriaus 8 straipsnis netaikomas savivaldybės vykdomai priežiūrai.

11 straipsnis.

Asmuo, kuriam išduotas leidimas teikti paslaugas, privalo pranešti savivaldybei, kada ketina pradėti veiklą.

Asmuo, kuriam išduotas paslaugų teikimo *arba prekiavimo ūkyje leidimas* privalo pranešti savivaldybei, kada jis (ji) ketina pradėti veiklą.

Pranešimas taip pat pateikiamas tuo atveju, kai įmonė užsidaro veiklą arba nutraukia veiklą. Taip pat pranešama apie bet kokią veiklos masto pasikeitimą ar bet kurį kitą su priežiūra susijusį aspektą, taip pat apie reikšmingus nuosavybės pasikeitimus.

Pranešimas pateikiamas iš anksto arba jei aplinkybės, dėl kurių atsirado pareiga pranešti, negalėjo būti numatytos nedelsiant.

12 straipsnis⁶

Jeigu asmuo, kuriam pagal šią įstatymą išduotas leidimas teikti paslaugas, mirė arba jį paskyrė patikėtinis pagal Tėvų kodekso 11 skyriaus 7 straipsnį, turėdamas įgaliojimą, susijusį su verslu ir palikimu arba patikėtinium, nori tęsti veiklą, apie tai pranešama savivaldybei. Toks prašymas turi būti gautas ne vėliau kaip per du mėnesius po mirties ar patikėtinio sprendimo. Numatytu laikotarpiu negavus prašymo, leidimas nustos galioti.

Jeigu paslaugų teikimo leidimo gavėjui paskelbiamas bankrotas, leidimas nedelsiant nustoja galioti. Jei bankrutavusi įmonė nori tęsti komercinę veiklą, savivaldybei turi būti pateiktas naujas prašymas. Savivaldybė tvarkys tokį prašymą prioritetine tvarka.

Asmeniui, užsiimančiam pramoninio alkoholio gamyba, didmenine prekyba ar prekyba pagal šią įstatymą, atitinkamas pranešimas, nurodytas pirmoje ir antroje pastraipose, pateikiamas Visuomenės sveikatos agentūrai.

17 straipsnis.

Savivaldybė gali įspėti paslaugų teikimo leidimo turėtoją arba, sunkesniais atvejais ar pakartotinių pažeidimų atveju, skirti įspėjimą, jei jis:

- 1) nesilaiko reikalavimų, taikomų pranešimui apie leidimą, arba
- 2) nesilaiko šio įstatymo nuostatų, taikomų paslaugų teikimui pagal šią įstatymą arba pagal jį priimtų sąlygų ar taisyklių.

Asmuo, kuriam išduotas paslaugų teikimo *arba prekiavimo ūkyje leidimas* pagal šią įstatymą mirė arba jį paskyrė patikėtinis pagal Tėvų kodekso 11 skyriaus 7 straipsnį, turėdamas įgaliojimą dėl įmonės ir palikimo arba patikėtinio veiklos tęsimo, apie tai pranešama savivaldybei. Toks prašymas turi būti gautas ne vėliau kaip per du mėnesius po mirties ar patikėtinio sprendimo. Numatytu laikotarpiu negavus prašymo, leidimas nustos galioti.

Jei asmeniui, kuriam buvo suteiktas paslaugų teikimo *arba prekiavimo ūkyje leidimas*, buvo paskelbtas bankrotas, leidimas nedelsiant nustoja galioti. Jei bankrutavusi įmonė nori tęsti komercinę veiklą, savivaldybei turi būti pateiktas naujas prašymas. Savivaldybė tvarkys tokį prašymą prioritetine tvarka.

Savivaldybė gali pateikti paslaugos teikimo *arba prekiavimo ūkyje leidimo* turėtojui priminimą, o sunkesniais atvejais arba pakartotinių pažeidimų atveju skirti įspėjimą, jei jis:

- 2) nesilaiko paslaugų teikimui *arba prekiavimui ūkyje* taikomų taisyklių pagal šią įstatymą arba pagal jį nustatytas sąlygas ar taisykles.

18a straipsnis Savivaldybė panaikina prekiavimo

⁶ Naujausia redakcija 2013:635.

ūkyje leidimą, jei:

1) leidimas nebenaudojamas,
2) nebetaikomos leidimo išdavimo pagal 5a skyriaus 2 straipsnį sąlygos,

3) leidimo turėtojui žinant buvo vykdoma nusikalstama veikla pardavimo vietoje arba nusikalstama veikla buvo vykdoma joje nedalyvaujant leidimo turėtojui, arba

4) leidimo turėtojas pažeidė šį įstatymą arba kitus leidimui taikomus teisės aktus taip, kad įspėjimas nėra pakankamai intervencinė priemonė arba leidimo turėtojui buvo pateiktas vienas ar keli įspėjimai neištaisius aplinkybių, dėl kurių buvo pateiktas perspėjimas.

1. Šis įstatymas įsigalioja 2025 m. birželio 1 d.

2. Įstatymas nustoja galioti 2031 m. gegužės mėn. pabaigoje.